

Tips Dyslexie op het VO

- Zorg dat je van tevoren goed op de hoogte bent van het dyslexiebeleid van de school waar je kind naar toe gaat. Vraag tijdens de eerste schoolavonden aan de docenten wat zij concreet doen voor de leerlingen met dyslexie. Wordt er gewerkt vanuit het Protocol dyslexie voortgezet onderwijs: <http://www.steunpuntdyslexie.nl/dyslexie-op-school/voortgezet-onderwijs/protocol-dyslexie-vo/>
- Mogelijk werkt de school met een dyslexiepas waarop de afgesproken dispensaties en compensaties vermeld staan. Oftewel hoe houdt men rekening met de 'handicap' van het kind en welke aanpassingen en uitzonderingen worden er gemaakt?
- De wettelijke regels en afspraken bij dyslexie en toetsen en examens staan vermeld op het internet artikel 55. Aangepast eindexamen voor leerlingen met dyslexie: <http://www.steunpuntdyslexie.nl/dyslexie-op-school/voortgezet-onderwijs/toetsen-en-examens/aangepast-eindexamen-bij-dyslexie/>
- Kinderen met dyslexie hebben extra hulp nodig bij het plannen en organiseren van hun huiswerk. Bespreek samen een huiswerkschema en werk met kleuren. Bijv. Oranje is belangrijk (leren of maken) en moet als eerste gedaan worden, blauw moet herhaald worden en groen kan als laatste. Bedenk samen een schema.
- Ook kinderen met dyslexie hebben grote behoefte aan hulp bij tijdsindelingen. Bijvoorbeeld 25 minuten huiswerk en dan even een kwartier ontspanning.
- Kinderen met dyslexie hebben ook veel baat bij visuele ondersteuning.
- Ze hebben behoefte aan extra tijd bij toetsen en examens. Dat geldt voor elk vak, want bij elk vak moet er gelezen worden.
- Ook als het op de basisschool niet is aangeboden, leer deze kinderen omgaan met voorleessoftware. Kurzweill, Sprintplus of Claroread. Vraag waar de school al mee werkt en waar de docenten bekend mee zijn.
- Geef de leerlingen met dyslexie de instructie die op het bord staat uitgeprint op papier. Laat ze eventueel aantekeningen maken op een hand-out. Het maken van aantekeningen of overschrijven van het bord is vaak een onmogelijke taak om voldoende uit te voeren. Het maken van aantekeningen gaat vaak te snel.
- Een andere tip is om de aantekeningen van een klasgenootje te kopiëren
- Controleer of het nagekeken huiswerk, zoals bijvoorbeeld Engels, ook goed nagekeken is, ze leren het anders ook verkeerd.
- Nieuwe woorden van Engels, Frans of Duits kunnen geleerd worden m.b.v. www.WRTS.nl. Gebruik dan ook van deze methode de voorleesmogelijkheid i.v.m. de juiste uitspraak.
- Leer deze kinderen leren met hulpmiddelen om zo de te leren tekst in kaders te plaatsen. Denk hierbij aan De Romeinse kamer, Mindmappen en andere strategieën (zie hiervoor de handige praktische boeken '*Leer als een speer*' Jan-Willem van den Brandhof en '*Leer mindmappen.... voor kids*' van Ed van Uden
- Tijdens het zelfstandig verwerken van opdrachten zou een leesmaatje een grote hulp kunnen zijn. Een klasgenootje die de taken voorleest.
- Leer ze bij het maken van huiswerk, te werken met markeerstiften. Aanstrepen wat belangrijk is.

- Voor de spelling van de Engels woordjes en van de Nederlandse woordjes kunnen als steun de spellingkaarten van Braams gebruikt worden. Spellingregels worden het best onthouden wanneer deze visueel ondersteund worden.
- Sommige kinderen met dyslexie hebben op de computer baat bij een speciaal lettertype (zoals Verdana) of met een vergrootte tekst.
- Toetsen en repetities inscannen (als Word of pdf-bestand) en dan met de eerdergenoemde computersoftware laten voorlezen is voor deze kinderen een enorme uitkomst.
- Belangrijk: Geef vooral het kind inspraak! Regel niet alles over het hoofd van het kind, maar in gesprek met het kind. Vraag wat hij of zij nodig heeft om een vak met succes te volgen. Blijf in gesprek. De mentor zou (zeker aan het begin van het schooljaar) elke week even kunnen vragen wat er goed ging en waarbij de leerling nog hulp nodig heeft. Met name brugklasleerlingen vinden het vaak erg moeilijk om hun hulpvraag te formuleren en hebben hier hulp bij nodig.

Wees je bewust van het volgende: Kinderen met dyslexie kunnen problemen hebben met:

- De snelheid van hardop lezen, het zijn trage lezers door onvoldoende geautomatiseerde klank-teken koppeling
- De nauwkeurigheid van lezen, er kan sprake zijn van radend lezen.
- Let op de hoeveelheid spelfouten
- In andere talen kunnen er veel spellingfouten voorkomen. Vooral bij Engels kunnen er grote problemen ontstaan door een afwijkende klanktekenkoppeling in de taal.
- Ze hebben moeite met het aanleren van woordjes. Zwak werkgeheugen.
- Er kan sprake zijn van woordvindingsproblemen, waardoor ze traag spreken of niet ad-hoc op vragen kunnen reageren.
- Moeite met het schrijven van boekverslagen, werkstukken en andere functionele schrijftaken.
- Moeite met het begrijpend lezen als vak en het begrijpend lezen van instructies, ook bij wiskunde, waardoor een opdracht verkeerd begrepen kan worden.
- Door alle tegenslag hebben deze kinderen soms ook moeite met doorzetten of vermijden hun taak. Ook zijn er kinderen die zo hard hun best doen, dat zij aan het eind van de dag te moe zijn voor hun huiswerk en veel extra ontspanning nodig hebben.
- Kinderen met dyslexie kunnen gevoelig zijn voor omgevingslawaai en lichtval op het smartbord of digibord, wees je ervan bewust bij het kiezen van de juiste plek in de klas.
- Problemen met de executieve functies.

Lees verder op de website van Smartonderwijs: [Met dyslexie naar het VO](#)

http://www.smartonderwijs.nl/uploads/9/4/6/7/9467353/met_dyslexie_naar_het_vo.pdf

-